

Ilaqutariinnermut Inatsisinillu atortitsinnermut Naalakkersuisoq
Landsstyremedlem for Familie og Justitsvæsen

Landstingsmedlem Otto Jeremiassen, Siumut

Besvarelse af § 36, stk. 1 spørgsmål om etablering af detentioner i Attu og Niaqornaarsut.

29.03.2006
J.nr. 01.20.06

Kære Otto Jeremiassen.

Postboks 260
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 45 47
ilapi@gh.gl
www.nanoq.gl/ilapi

Du har i medfør af § 36, stk. 1, i Landstingets Forretningsorden bedt Landsstyret oplyse, hvornår Landsstyret påregner, at der kan etableres detentioner i Attu og i Niaqornaarsut.

Spørgsmålet om bygdernes faciliteter til anbringelse af tilbageholdte (varetægtsfængslede) og berusere m.v. er behandlet i Retsvæsenkommissionens betænkning. Da Landsstyret forventer, at betænkningen vil danne grundlag for en omfattende reform af Grønlands retsvæsen, skal jeg kort redegøre for kommissionens behandling af dette spørgsmål.

Det fremgår af Retsvæsenkommissionens betænkning, at der i forbindelse med kommissionens konference i Nuuk i marts 1997 fra flere bygders side blev efterlyst detentionslokaler, som gør det muligt for kommunefogederne at anbringe berusere, voldelige mv. under betryggende forhold.

Politimesteren i Grønland iværksatte på denne baggrund i februar 1998 en undersøgelse af behovet for detentioner i bygderne. Formålet med undersøgelsen var at kortlægge behovet for lokaliteter til berusere og andre personer, der skal frihedsberøves/anbringes kortvarigt. Undersøgelsen belyste behovet for detentioner i bygderne på baggrund af stationslederens og kommunefogeders registreringer af personer, der er blevet frihedsberøvet – eller som burde have været det, hvis der havde været et egnet anbringelsessted.

Politimesteren gjorde ved iværksættelsen af undersøgelsen opmærksom på, at det er en bekostelig affære at bygge detentioner i alle grønlandske bygder, og at det derfor ikke er realistisk at forestille sig, at detentioner i traditionel forstand (med brandalarmering, tilkaldeanlæg og særligt indrettede celler) kan komme på tale. Politimesteren henstillede derfor, at det overvejes, hvilke muligheder der findes for lokalt at indrette et egnet rum, evt. på låne/leje basis, hos en af de eksisterende myndigheder.

Undersøgelsen viste, at frihedsberøvede i bygderne ofte anbringes under uhensigtsmæssige forhold og i lokaler, der ikke er egnet til formålet. I nogle bygder anvendes (ofte primitive) lokaler, anvist af byggerådet. Hvor lokaler ikke har kunnet anvises, har kommunefogederne været henvist til at anvende deres eget hjem til berusere, hvilket kommunefogederne fandt utrygt i forhold til familien.

Men undersøgelsen viste samtidig, at antallet af frihedsberøvelser var beskedent.

Kommissionen fandt på den baggrund, at politiet i samarbejde med kommunerne burde undersøge, hvorvidt eksisterende, egnede lokaler i bygderne kunne anvendes til frihedsberøvelse.

I forlængelse af kommissionens beslutning blev kommunerne og politidistrikterne af henholdsvis Kanukoka og Politimesteren i Grønland orienteret om resultatet af undersøgelsen og opfordret til at indgå i et samarbejde om at udpege egnede lokaler til frihedsberøvelse.

I forbindelse med politidistrikternes og kommunernes tilbagemelding om samarbejdet pegede nogle politidistrikter og kommuner på, at eksisterende lokaler kunne anvendes til frihedsberøvelse, mens enkelte politidistrikter og kommuner foreslog, at der skulle opføres egentlige detentionslokaler i bygderne, f.eks. i form af såkaldte multihuse med plads til detentioner eller i form af nøglefærdige hytter med detentionsrum.

I flertallet af politidistrikterne blev der generelt foretaget et meget lavt antal frihedsberøvelser (0-9 over en 5 måneders periode), og flere politidistrikter vurderede bl.a. på den baggrund, at der ikke var behov for at opføre egentlige detentionslokaler.

På baggrund af resultatet af samarbejdet mellem politidistrikterne og kommunerne fandt Retsvæsenkommissionen ikke, at der er behov for at afsætte midler til at opføre egentlige detentionslokaler i bygderne. Det lave antal frihedsberøvelser står efter kommissionens opfattelse ikke i et passende forhold til de ressourcer, der skulle anvendes til at opføre detentionslokaler i bygderne.

Antallet af frihedsberøvelser i bygderne bør efter kommissionens opfattelse i stedet søges begrænset mest muligt, således at politiet – i stedet for at frihedsberøve – søger berusere mv. anbragt på egen bopæl, hos bekendte eller familie, hvor de, hvis det af sikkerhedsmæssige årsager skønnes nødvendigt, skal være under opsyn af kommunefogeden.

I de relativt få tilfælde, hvor frihedsberøvelse herefter ikke kan undgås, bør de frihedsberøvede anbringes i allerede eksisterende lokaler i bygderne eller i detentioner eller lokaler i politidistriktet i øvrigt.

Retsvæsenkommissionen oplyser i øvrigt i sin betænkning, at Politimesteren i Grønland i 2001 har henstillet til distrikterne, at berusere – i det omfang det findes

forsvarligt – køres til egen bopæl frem for at blive detentionsanbragt. Henstillingen gælder såvel byer som bygder.

Landsstyret fremsatte på vintersamlingen 2006 et forslag til landstingsbeslutning om Grønlands Hjemmestyres udtalelse til Retsvæsenkommissionens betænkning. Landsstyret indstiller heri, at Landstinget – under de i kommissionsbetænkningen angivne forudsætninger - giver sin tilslutning til Retsvæsenkommissionens forslag og anbefalinger, idet der dog bør tages højde for, at den faktiske kriminalitetsudvikling i væsentlig grad afviger fra, hvad der i sin tid var kommissionens forventninger. Beslutningsforslaget forventes andenbehandlet under den kommende forårssamling.

Landsstyret forventer således ikke, at der i overskuelig fremtid kan påregnes etablering af egentlige detentioner i bygderne Attu og Niaqornaarsut.

Landsstyret kan imidlertid fuldt ud tilslutte sig, at frihedsberøvede bør anbringes under hensigtsmæssige forhold og i lokaler, der er egnet til formålet.

Landsstyret har derfor anmodet Politimesteren i Grønland og Kommuneqarfik Kangaatsiaq om deres kommentarer til problemstillingen, herunder forslag til, hvorledes anbringelsesforholdene kan forbedres. Besvarelserne vil tilgå Landstinget, når de foreligger.

Lad mig afslutningsvis benytte lejligheden til at takke for din interesse for retsvæsenområdet, som jeg finder både relevant og meget positiv.

Med venlig hilsen

Aleqa Hammond
Landsstyremedlem for Familie og Justitsvæsen